

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

ARZUHAN DOĞAN YALÇINDAĞ'IN

HATAY KADIN GİRİŞİMCİLERİ DERNEĞİ (KAGİD)

“KADININ EKONOMİK GÜCÜ” TOPLANTISI

AÇILIŞ KONUŞMASI

1 Mart 2008

Hatay

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

Sayın Konuklar, Değerli Basın Mensupları,

Sözlerime başlamadan önce Kuzey Irak'taki operasyonda şehit olan askerlerimize Allah'tan rahmet, ailelerine başsağlığı diliyorum.

Öncelikle, Hatay Kadın Girişimciler Derneği'nin değerli yöneticilerine, "Kadının Ekonomik Gücü" temalı zirveye davetleri için TÜSİAD adına teşekkür ederim.

Hepimizin bildiği gibi, kadınların ekonomik hayata katılımının artması, hem ülkemizin refah düzeyinin yükselmesi hem de kadınlarımızın birey olarak güçlenmeleri açısından büyük önem taşıyor. Ancak maalesef ülkemizde hala kadınların işgücüne katılım oranı % 25 düzeyinde seyrediyor. Bu, OECD üyeleri arasında en düşük oranlardan biri. Üstelik 2000 yılında % 25 olan kadın istihdam oranı 2006 yılında % 22.3'e geriledi.

Bu oran ise, üyesi olmayı hedeflediğimiz AB'nin kadın istihdam ortalamasının yarısından bile daha düşük. Kuşkusuz bu tablonun oluşmasında, kadınların eğitim seviyesi ile işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu niteliklerin örtüşmemesinin etkisi var. Ancak tablonun vahameti sadece eğitim eksikliği ile açıklanamaz. Bu durum, toplumca kadınlara verilen değer ve roller ile de doğrudan ilgilidir.

Aile sorumluluğu çerçevesinde kadına biçilen roller, çocuk ve yaşlı bakımının ağırlıklı olarak kadınların üzerinde olması, okul öncesi eğitimin zorunlu olmaması ve yuva, kreş ve bakım evlerinin yaygınlaşmaması, kadınların işgücüne katılımlarını güçleştiren etkenlerdendir. İşgücüne düşük oranda katılıma yol açan bir diğer etken de sosyal dönüşümler ve özellikle köylerden kentlere göç. Kente göç, işgücü piyasasının talep ettiği niteliklere ve donanımına sahip olmayan kadını ya ücretsiz aile işçisi olma statüsünden çıkarıp ev kadınlığı statüsüne ya da kayıt dışı sektöre itiyor. Ve birçok kadın kayıt dışı sektörde çalıştığı için sosyal güvenlik kapsamında yer alamıyor.

İşte tüm bu sorunlar göz önünde alındığında, Türkiye'nin demografik ve sosyal koşullarına özgü, net hedefleri, kilometre taşları, eylem ve izleme yöntemleri belirli bir "ulusal kadın istihdam politikası"na duyulan acil ihtiyaç ortaya çıkıyor. Böyle bir politika olmadığı sürece, ekonomi büyümeye devam etse bile, kadın istihdamının artması çok zor görünüyor. Ulusal kadın istihdam politikasının, ayrılmaz bir parçasının eğitim olması gerektiği görüşündeyiz.

Kızlarımızın okullaşma oranlarının yükseltilmesi, ileride işgücüne katılımlarını artırmak ve istihdam olanaklarını geliştirmek için hayati öneme sahip. Ayrıca, yetişkin kadınların mesleki becerilerinin işgücü piyasasına göre şekillendirilmesi için ise aktif işgücü programları yaygın olarak uygulanmalı. Dolayısıyla eğitime ve yaşam boyu öğrenime ayrılan kaynakların bu bakış açısıyla kullanılması büyük önem taşıyor.

Kadın istihdam politikasının unsurlarından bir diğeri de kadın girişimciliğinin geliştirilmesi olmalıdır. İşgücüne katılan nüfus arttıkça, piyasadaki bu genişleme ancak yeni yatırımlarla, yeni iş sahalarının açılmasıyla emilebilir. Bir ülkede iş sahalarını yaratanlar ise girişimcilerdir.

Kadınların potansiyel girişimci gücünü ortaya çıkarmak ve değerlendirmek, hem yeni istihdam yaratarak ekonomiyi destekler hem de kadının toplum içindeki statüsünü güçlendirerek daha nitelikli ve sağlıklı bir toplumsal yapının oluşmasını sağlar.

Kadın girişimcileri ve girişimci adaylarını danışmanlık ve eğitim vererek daha donanımlı hale getirmek, kadın girişimciler için ağ grupları oluşturarak deneyimlerini ve sorunlarını paylaşabilecekleri platformlar yaratmak ve finansal kaynaklara erişim konusunda destekler sunmak bu kapsamda son derece önemlidir.

Yapılan araştırmalar, kadın girişimcilerin özellikle başlangıç aşamasında, finansmana erişimde güçlük çektiklerini göstermektedir. Çeşitli programlar ve fonlar kapsamında sağlanacak destekler ve düşük faizli kredi uygulamaları finansman sorununun hafifletilmesinde kadın girişimcilere destek olacaktır.

AB ülkelerinde önemli bir payı olan ancak ülkemizde henüz yeteri kadar istifade edilmeyen esnek çalışma biçimleri de kadınların çalışma yaşamından kopmamaları için bir imkan sunabilir. Çocuk ve yaşlı bakım hizmetlerinin yaygınlığının ve erişilebilirliğinin artırılması da bu çerçevede son derece faydalı olacaktır. Öte yandan kadınların çalışma yaşamında aktif yer almaları, şirketlerin performansını da olumlu etkilemektedir.

McKinsey tarafından yapılan bir araştırma, üst düzey yönetim organında birden fazla kadın bulunan şirketlerin performansının ve finansal başarısının diğer şirketlere göre daha fazla olduğunu ortaya koymuştur. Belli büyüklükteki başarılı 89 şirket üzerinde yapılan çalışmalara göre, yönetim kurulu bünyesinde 2'den fazla kadın yönetici bulunan şirketler kendi sektörlerindeki diğer şirketlere göre karlılıkta % 10, operasyonel sonuçta % 48 ve hisse değeri artışında 1.7 kat daha fazla başarılıdır.

Diğer taraftan, hala bir sorun olmaya devam eden, kadın-erkek arası ücret farklılığının önlenmesi için ise işe alma kriterlerinin, ücretlendirme ve terfi sistemlerinin şeffaflaştırılması, performans değerlendirme sistemlerinin standardizasyonu ve cinsiyete dayalı iş bölümü yaklaşımını ortadan kaldıracak önlemlerin, eğitim sisteminden başlayarak alınması gereklidir.

Değerli katılımcılar,

Ekonomik hayatın yanı sıra kadınların siyasal karar süreçlerinde de etkin olarak yer alması gereklidir. Ülkemizde kadınların siyasete katılımının yetersizliği demokrasimiz açısından çok önemli bir eksikliktir.

Siyasal kararlara katılmayan kadınların gerek ülke meseleleri gerekse kadınların karşılaştıkları sorunları çözecek toplumsal ve siyasal araçlara ulaşmaları kolay değildir. Uluslararası antlaşmalardaki yükümlülüklerimiz de göz önüne alınarak, kadınların siyasete katılımının artması için, kota dahil özel önlemlerin alınması artık geciktirilmemelidir.

Atatürk bundan 83 yıl önce İnegöl'de yaptığı bir konuşma da bakın ne demiş; “Bazı yerlerde kadınlar görüyorum ki, başına bir bez, peştemal veya buna benzer birşeyler asarak yüzünü, gözünü gizler ve yanından geçen erkeklere karşı arkasını çevirir veya yere oturarak yumulur. Bu tavrın manası neye delalet eder? Medeni bir millet anası, bir millet kızı için bu garip şekiller, bu vahşi vaziyet nedir? Bu hal milleti çok gülünç gösterir ve derhal düzeltilmesi lazımdır.”

83 yılda Türkiye’de çok şey değişti, kadınlarımız ekonomik, sosyal ve siyasi hayatta -arzu ettiğimiz düzeyde olmasa da- çok önemli noktalara ulaştı. Dolayısıyla ile hangi noktadan bugüne geldiğimizi unutmadan, ama daha alınacak çok yol olduğunun da bilinci içerisinde, bu yolu kısaltacak politikaları uygulamamız gerekiyor.

Değerli katılımcılar,

Bugün itibariyle, özünde tamamen biz kadınları ilgilendiren bir sorun, ülkeyi kamplara ayırarak, gerginleştirerek, neredeyse bir kriz haline dönüştü. Sorunu iki anayasa maddesine indirgeyerek çözmeye çalışmanın doğru bir yöntem olmadığına daha önce dikkat çekmiştik.

Ayrıca anayasa değişikliklerinin karşı karşıya kalacağı muhtemel hukuki engellerin de iyi hesap edilmediğine işaret etmiştik. Geldiğimiz nokta, maalesef bu söylediklerimizi haklı çıkardı.

Hükümetin, Anayasa Mahkemesi kararını beklemeyi tercih ederek, hukuki çerçeveyi tamamlamaktan vazgeçmiş görünmesi, konuyu YÖK ile Üniversitelerarası Kurul arasında bir çatışma noktasına taşıdı.

Dahası YÖK Başkanı aracılığıyla, üniversite rektörlerine yönelik olarak, mevcut hukuki çerçeveyi zorlamaları yolunda tavsiye ve icbar mahiyetinde ki telkinlerin gündeme gelmesi gerilimi tırmandırdı. Böylece üniversite öğrencileri arasında gözlenen gerilim, öğretim üyelerine ve en üst yönetime kadar sıçramış oldu.

Oysa YÖK'ün, Üniversitelerarası Kurul'u bir ortak olarak değerlendirmesini ve ahenkli bir işbirliğinin şartlarını oluşturmasını beklerdik. Ne yazık ki, geldiğimiz noktada siyasi ortamdaki diyalog ve uzlaşma anlayışından uzaklaşma eğilimi kurumlarımıza da sirayet etmiş bulunuyor.

Daha önce ifade ettiğimiz gibi, bu sorun zaman içinde yükseköğretim kuralları çerçevesinde, daha soğukkanlı bir şekilde yumuşak bir geçiş ile halledilebilecekken bugün toplumda gerilim nedeni haline geldi. Bu düzenlemenin orta öğrenim ve kamu kesimine genişlememesi için mevcut hukuki güvencelerin güçlendirilmesi gerektiğini daha önce ifade etmiştik. Bu güvencelerin getirilmesi, günümüzde sıkça tartışılan, bireylerin yaşam tarzlarının toplumsal baskıya maruz kalması kaygılarını da giderecektir.

Değerli konuklar,

Bugün içinde bulunduğumuz gergin ortam, hükümetin önceki dönemde demokratik ve ekonomik açılımları ile sağladığı güven ortamını da zedeliyor. Cumhuriyetimizin temel değerlerinden laiklik ilkesinin, zedelenip zedelenmediği tartışma konusu haline geliyor. Siyaset, yargı, eğitim kurumları ve giderek tüm toplum neredeyse tek bir soruna kilitlenmiş duruma getiriliyor.

Oysa hükümetin, devlet yönetiminin, siyasi partiler arası rekabetin, ana eksenini kalkınma politikaları, uluslararası rekabet gücü, AB süreci, çocuklarımızın geleceği gibi konular oluşturmali. Siyasi partiler bu konular üzerinden birbirleriyle yarışmalı; sivil toplum, akademi ve medya bu sürece katkıda bulunmalı. Çünkü bu konularda atılacak adımlar ülkemizi daha güçlü bir demokratik, ekonomik ve sosyal yapıya kavuşturacak.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.